

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal
telefon száma 124.Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt

Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.

Felhívás Makó Város Polgáraihoz.

Polgártársak!

Az országos függetlenségi és 48-as párt nagynevű vezére,
városunk szeretett képviselője

JUSTH GYULA

október 5-én (vasárnap) a délelőtt 10 óra 3 perckor Arad-
felől érkező motorossal Makóra érkezik s a város főterén

beszámoló beszédet tart.

Képviselőnkkel együtt városunkba érkeznek ugyanekkor
s szintén beszédet tartanak:Károlyi Mihály gróf Apponyi Albert gróf
az orsz. függetlenségi párt elnöke, a függetlenségi párt egyik nagyhirű vezére,

Andrássy Gyula gróf

a most megalakult országos alkotmánypárt vezére.

Velők jön sok országos hírv képviselő többek között
Batthiányi Tivadar gróf. Bakonyi Samu, Kun Béla, dr. Bikády An-
tal, Beck Lajos, Faragó Antal, valamint Buza Barna dr. és Nagy
Sándor dr. volt képviselők. Eljönnek ez ünnepélyünkre az or-
szágos Szociáldemokrata-párt, az Andrássy-párt, néppárt és
az országos választójogi liga központi kiküldöttjei, a megye-
beli és közvidéki függetlenségi körök küldöttjei és vezérférfiai.Polgártársak! Halhatatlan érdemek azok, miket képvise-
lőnk, Justh Gyula, a magyar nép igazságos jogai kivívása ér-
dekében folyó nemzeti nagy harcainkban — mint e nagy
harcok lánglelkű vezére — szakadatlan és fáradhatatlan erély-
ű munkájával szerzett. A magyar nép köszönetére és hálá-
jára méltán rászolgált a mi képviselőnk e nagy és nehéz
munkájával. Illő tehát, hogy midőn Makó város tőzsgyökeres
s tántorithatatlan függetlenségi érzelmű népe között a magyar
nép igaz vezére, Justh Gyula, megjelenik, a szeretet és hála
külső jeleivel — ő hozzá és e néphez méltó módon — fo-
gadjuk őt és harcos társait. Felhívjuk ezért Makó város né-
pét s egész közönségét, aki csak a nép fiának, a nép igaz
barátjának s a függetlenségi és demokratikus eszmék őszinte
hívének érzi és vallja magát, legyen ott mindenki **október 5-én**
(vasárnap) **délelőtt 10 órakor az Arad-Csanádi vasutak állomá-
sánál Justh Gyula fogadtatásánál s azt ez követőleg tartan-
dó beszámoló beszéd tartásánál.** Bár e nagy munkaidőben, mégis
vasárnapi napon egy délelőtre szüntessük meg napi munkánkat s
fogadjuk és ünnepeljük azt, aki igazán méltó az ünneplésünkre.Justh Gyula minden munkája a nép javáért van, mutas-
suk meg, hogy e munkájában szívvvel, lélekkel véle van e nép!
Mutassuk meg, hogy van még a magyar népben lelkesedés s
erő. Az az erő, mely a mi lelkesedésünkből Justh felé vihar-
zik, az ő ereje lesz a magyar népért tovább folyó harcban!

Legyünk ott mindannyian!

Hazafias üdvözléssel

a makói függetlenségi és 48-as párt.

Tisza adósságai.

A szabadelvűpárt választási tar-
tozását a darabont-kormány
fizette ki. — Tisza beismeri a
negyedrészt. — Kristóffy Jó-
zsef nyilatkozata.Tisza István gróf szerdai nyilat-
kozata körül egyre jobban dagad-
nak a botrány hullámai. Kristóffy
József, akit keményen megvagdó-
sított a gáncs és félelem nélküli
lovag, aki ezidő szerint Magyar-
ország miniszterelnöke, kiméltelen
ellenfélnek bizonyult. Elmondotta
a nyilvánosságnak, hogy a Fejér-
váry-korszakból Tiszának volt a
legtöbb haszna. A „Népszava”
ezt a burkolt vádat azután szépen
kitergette és megírta, hogy Tisza
István politikai adósságaira célzott
a volt belügyminiszter, amelyet a
darabontkormány fizetett ki. Tisza
erre őszinteségi rohamba esett s
félhivatalos útnan kijelentette, hogy
ez igaz, de csak a negyedrészt, a
többi azonban pusztán ígéret mar-
radt. Kristóffy ma este nem cáfolt
meg semmit abból, ami immár a
nyilvánosságot foglalkoztatja s
olyan biztatónak indul, akár csak
a Lukács pör.A szenzációs ügy fejleményeit a
következőkben csoportosítottuk:

Tisza és Kristóffy.

Tisza István gróf „Az Újság”-ban
közölt legújabb nyilatkozatában
azt mondta Kristóffy Józsefről, a
Fejérváry-kormány belügyminisz-
teréről, hogy éppen olyan tehetef-
lennek bizonyult hatalma felhasz-
nálásában, mint amilyen merész
és lelkiismeretlen volt a közvesze-
delmes jelszavak és a radikális
szenvedelmek felgyújtásában. Kris-
tóffy József erre válaszolt. Nyilat-
kozatában, melyet egy hírlapíró
előtt tett, a következőket mondja:Ami pedig a lelkiismeretlenség
vádját illeti, erre csak azt jegyzem
meg, hogy ma már az egész ország
közvéleménye előtt bátran felvethe-
tem ezt a kérdést: ki volt lelkiis-
meretlenebb? Az-e aki — elismerem,
merész gondolatlan — a korona és a
nemzet között felmerült konfliktust
kiegyenlítő s ezzel az ország fejl-
lődésének is új utakat nyitott, vagy
az, aki az eképpen helyreállított al-
kotmányos rendet megint fölforgatta
és a fejlődésnek modern utját is új-
ból eltörölnöztette. Egyébként csodá-
lom Tisza Istvánt, hogy annyi baja
van a volt Fejérváry-rezsimmel,
holott tudhatná, hogy ebből a leg-
több hasznot éppen ő húzta.

A Népszava vádja.

Ezt a nyilatkozatot megoldotta a
„Népszava” mai száma a következő
nagy port vert leleplezéssel:... Tiszáról lévén szó, nem sza-
bad azt hinni, hogy az ő haszna
Fejérváry kormányzatából tisztára po-
litikai volt. Nem — volt neki ebből
egyéb haszna is. Ellenzéki körök-ben különösen egy verzió keringett
a Tisza István nagy anyagi hasznáról.
Ez a híresztelés az 1905-iki, Tisza
Istvántól vezetett téli választásokkal
kapcsolatos. A jelzett körök magya-
rázata szerint Kristóffy nyilatkozata
is csak erre célozhat. A választások
után ugyanis több százezer korona
maradt földözletlen és ezeket a száz-
ezreket Tisza István személyes ga-
ranciája mellett bocsájtották a kü-
lönöző bankok és vállalatok a sza-
badelvű párt választási kasszájának
rendelkezésére. Nem ajándékképpen,
állítólag, hanem hitellé. A szabad-
elvű párt akkor összetört. Tiszának
mennie kellett és Tisza nem fizethe-
tt. Megkérte, tehát nagyon szépen
megkérte a Fejérváry-kormányt,
hogy fizessen helyette és a Fejér-
váry-kormány a rendelkezésére álló
alapokból ki is fizette Tisza István
politikai adósságát.

Félhivatalos cáfolat.

Ere már megszólalt Tisza is a
félhivatalos könyomatos útján.
A „Budapesti Tudósító” déli ki-
adása ugyanis ezeket írja:A „Népszavában” foglalt azon
közlemény kapcsán, amely szerint
a Fejérváry-kormány kifizette Ti-
sza István gróf adósságait, a
„Budapesti Tudósító” illetékes hely-
ről úgy értesül, hogy 1905-ben a
Tisza-kormány lemondásakor a
szabadelvű pártnak jelentékeny tar-
tozása létezett, amelynek a lehető-
ség szerinti rendezését Fejérváry
Géza báró megígérte és mintegy
negyedrészt lényeg ki is fizette.

Mit mond Kristóffy.

Most már szenzációvá dagadt
Tisza politikai lirája. Sós ize lett
a cikkének és a Lukács pör rózsá-
illatú érzék. Egy hírlapíró fölke-
reste ma Kristóffy Józsefet Attilla-
körúti lakásán, hogy Tisza önle-
plezésének kiegészítését meg-
kapja tőle.— Kegyelmes ur olvasta bizo-
nyára a „Népszava” cikkét? Ellen-
zéki politikai körökben arról is
beszélnek, hogy a szabadelvű párt
akkori adóssága Tisza birtokaira
volt betáblázva. Méltóztatik erre
vonatkozólag nyilatkozni?— Nem. Forduljanak a bankok-
hoz, azok az illetékesek erre a
kérdésre válaszolni.— „Népszava” vádjait megerő-
síti vagy megcáfolja a kegyelmes
ur?— Egyiket sem teszem. Amit a
Népszava ír, bizonyára arra ala-
pítja amit hallott vagy tud.Idáig fejlődött ma a legfrissebb
szenzáció, amelynek hatása és
méretei ma még kiszámíthatat-
lanok.Ilyen körülmények között éppen
jókor jön a híre, hogy a munkapárt
népfővilágosító estékét akar rendez-
tetni a tél folyamán már kiküldték
az ukázt a főispánoknak, hogy in-
dítsák meg a nép politikai fővilágo-
sítására szolgáló akciót. Ere csak
annyit jegyzünk meg, hogy a nép
már olyan jól ismeri a munkapártot,
hogy a fővilágosító estéken kellő

képpen tudja majd fogadni a mungó-apostolokat.

Tiszta István pénteken este Bécsbe utazott, szombaton kihallgatásra jelent meg a király előtt és este már vissza is tért Budapestre. A csütörtöki minisztertanács, amely nem este kilenc óráig, hanem megszakítással éjjel után két óráig tartott, körülbelül úgy végezte el a dolgokat, hogy a jövő hét folyamán megtartadják Bécsben a tervezett közös minisztertanácsot.

Makóiak ajándéka Justh Gyulának.

Diszalbum, melybe minden makói függetlenségi érzelmi polgár beírja nevét.

Kedves s Makó város polgárságának Justh Gyula iránt való igaz és mélyszéles szeretetét híven tükröző ötlet kelt szárnyra városunkban, hogy ez az ötlet október hó 5-ére megvalósuljon.

Arról van szó, hogy Justh Gyula makói lelkes hívei egy hatalmas és művészi kidolgozású albumot készítenek s ebbe az albumba lehetőleg Makó város mindazon polgár, aki Justh Gyulának a híve, sajátkezűleg beírja a nevét. A város független polgárai nevével teleírt ezt az albumot azután október 5-én átadják képviselőnknek.

Az album lapjai már is rendelkezésre állanak s függetlenségi érzelmi polgártársainkat ezúton kérjük, hogy minél előbb valamenynyen írják azt alá. Ki vannak téve a lapok a Makói Független Ujság kiadóhivatalában, a Függetlenségi és 48-as mindahárom olvasókönyvben, Elek Lajos főtéri üzletben, Baranyai János Szegedi-utcai vendéglőjében, Labdás Ferenc régi kaolikus templom melletti lakásán, továbbá dr. Nagy Sándor és dr. Kiss Pál ügyvédek irodájában.

Polgártársainkat annál inkább kérjük a sürgős aláírásra, mert csakis szerda estig lehet aláírni, mert akkor mennek a lapok beállításra.

Megjegyezzük, hogy nemcsak azok írhatják alá, a kik most választójoggal bírnak, hanem általában minden függetlenségi érzelmi felelős makói polgár.

A makói bőriparosok szervezkedése.

Leakarják törni a talpbőrkartelt.

A bőrgyárosok tudvalevőleg talpbőrkartelt létesítettek s úgy használják ki a bőriparosokat és a közönséget, ahogy épen akarják.

A makói bőriparosok teljes tudatában annak, hogy a közönségről nem lehet a bőrt lenyuzni, hogy a bőrgyárosok gazduljanak, elhatározták, hogy saját erejükkel s összefogva az ország többi bőriparosaival letörnek a bőrkartelt.

A makói bőriparosok vasárnap d. u. 5 órakor az ipartestület helyiségében gyűlést tartanak, melyon megvitatják teendőiket a bőrkartellel szemben.

Ismertetni fogják a bőrkartellen kívül álló bőrgyárak árait, azok beszerzési módját.

A kartell csakis azt veszi tekintetbe, hogy minél több pénzt zsebelhessen be, azt azonban nem nézi, hogy ezzel a bőrfeldolgozó iparosoknak és családjuknak, mivel ezek nem képesek az ártelemeléseket ily mértékben a fogyasztó közönségre áthárítani, a koldusbotot és az oklevelet adják a kezébe, azonkívül ugyszólván lehetetlenné teszi a cipőviselést.

Ami azonban a dolgban a legfelháborítóbb, a magas árakat csakis nálunk tartják fenn, ellenben külföldön az árut 30-40 százalékkal olcsóbban adatja el a magyar talpbőrkartell, oda főképp a jobb minőségű árut szállítja ki és így kényszeríti a magyar iparosokat arra, hogy a rossz anyagot sokkal drágábban fizessék meg. Az utolsó ülésen pedig a kartell nem elégedett meg azzal, hogy ismét emelte az árakat, hanem kitűztébe helyezte ismét az áraknak 15 százalékkal való emelését.

A kartell erőszakoskodásának csakis úgy vehetnek véget, ha minden kartellárut ezenül bojkottálni fognak.

Ezt fogják megbeszélni a makói csizmadia, cipészek, papucsosok és más bőriparosok. Ezért kéri ezúton is a makói összes bőriparosokat, hogy ezen a holnapi gyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg, hisz ez életbe vágó érdekük.

Hogy mily nagyfontosságú ez a holnapi gyűlés mi sem bizonyítja jobban, mint azon körülmény, hogy a holnapi gyűlésen a szegedi, vásárhelyi s környékbeli bőriparosok nagyobb számban fognak részt venni.

A záróra kérdése Makón.

Tekintettel kell lenni a helyi viszonyokra.

Ismeretes, hogy a fővárosba a nyár óta törvényhozásilag van szabályozva az üzleti záróra. Ma már alig van nagyobb város Magyarországon, hol az üzleti záróra kérdést nem rendezték volna. Különösen a kereskedelmi és iparkamarák fejtették ki nagyobb tevékenységet a tekintetben, hogy a nagyobb kereskedelmi központokon az üzleti záróra kérdése lehetőleg egységesen, illetve egyöntetűen rendeztessék.

Az aradi kereskedelmi és iparkamara, melynek kerületébe Makó város is tartozik, megkereste Makóvárosát az üzleti záróra rendezése tárgyában.

Aki figyelembe veszi a helybeli sajátos viszonyokat, az az első pillanatra belátja, hogy Makón az üzleti zárórának egységes megállapítása majdnem lehetetlen. Ma ugyan Bán Zsigmond dr. városi főügyész elnöklété alatt a kereskedők bevonásával értekezletet tartottak a városházán és a készített és a záróráról szóló szabály-

zatra vonatkozólag arra a megállapodásra jutottak, hogy úgy telen, mint nyáron az üzletek este 8 órakor zárandók lennének, az üzletnyitás pedig nyáron reggeli 5 és télen reggeli 6 órakor történnék. A készítő szabályzat egyúttal kimondaná azt is, hogy ez a megállapodás a piaci árusításra is vonatkozik.

Bármilyen tetszetősnek tűnjék is fel a mai értekezletnek megállapodása, ismételtén kijelentjük, hogy Makón nagyon nehéz az üzleti zárórát egységesen rendezni. Makón ugyanis csak főtéren vannak nagyobb kereskedők. A város különböző részein kiskereskedők, szatócsok vannak. Ezeknek száma sokkal nagyobb mint a nagyobb kereskedők és ezek segédeként sem tartanak. Ezek a kis kereskedők aztán a maguk részére nem is óhajlják a záróra pontos megállapítását.

Nem kívánja azt a közönség sem és nyíltan meg kell mondanunk, hogy a mai értekezletnek megállapodása egyenesen a közönség érdeke ellen szól. A mi szorgalmas népünk ugyanis nyáron már hajnali három órakor munkába megy és este 8 óra után tér haza a munkából. Ha tehát az értekezlet tervezete szabályzatilag állapítatnék meg, ak'kor nyári időben igen sok makói ember nem szerezhetné be szükségletét sem reggel mikor munkába siet, az üzletek mert még zárva volnának sem este mikor a munkából visszatér, mert már zárva volnának az üzletek.

Az meg csaknem lehetetlen, hogy szabályzatilag korlátozzák a piaci árusítást. Az üzleti záróra kérdése figyelembe véve a makói sajátos viszonyokat, talán úgy volna rendezhető, hogy az csak a főtéri üzletekre vonatkozzék, a kisebb kereskedők nem korlátoztatnának egységes záróra által, mert ez nálunk a közönség rovására megy.

NAPI HIREK

Tájékoztató.

Naptár szeptember 28. Vasárnap Róm. kath. Venczel Protosztáns Venczel Gör. kel. szeptember 12. Nap két 5 óra 47 percek, nyugszik 5 óra 57 percek.

Időjárás. A budapesti meteorológiai jelentése szerint a következő időjárás várható. Egyelőre lényegtelen hőváltozás és elvélve eső várható később hőemelkedés valószínű. Sürgönyprognózis: Hűvös, elvélve csapadék. Déli hőmérséklet: 12-8 C.

Marónit tessék . . .

A nap még enyhe meleget terjeszt és imo már fülünkbe cseng az utca sarokról a tére figyelmeztető:

— Marónit tessék!

Ma jelentek meg az öblös maróni süitökemencék az egyes utca sarkokon nem kis öröme a tanuló ifjúságnak, mely a tudomány csarno-

kaiba loholva, a tiz órai zsebpénzzel marónit vásárolt.

Az újdonság ingerével zhatott a süitökemencék megjelenése. Aztán ezek is kétköznapiasság megszokottá válnak. Meg se fogjuk hallani a rikácsoló vagy borzú hangot.

— Marónit tessék! . . .

— Istentisztelet a reformátusoknál. Ujváros d. e. 9 és d. u. 2 órakor Dérczy Imre lelkész, Belváros d. e. 9 és d. u. 2 órakor ifj. Nagy Károly lelkészek prédikálnak.

— Megrövidítik a harangozást. Nehéz újításra szánta el magát a katolikus klérus vezetősége. Azt tervezik ugyanis, hogy mindenütt megrövidítetik a harangozást. Az öreg és idegessé vált papokat bántja a hosszú erőteljes harangozás. De nem akarják mindjárt a falvakban is bevezetni, mert tartanak a reform megvalósításánál, hogy az nehézségekre fog ütközni a magyar népnél, amely e tekintetben jóval konzervatívabb a többi nemzetiséginél. Azért azt fogják proponálni, hogy elsősorban a városokban tegyenek kísérletet a reformmal. — E szerint szigorúan meg lenne szabva, hogy egy a déli, valamint az esti mise alatti, temetési harangozások egyhuzamban legfeljebb csak 5 percig tarthatnak. Ez a legtöbb. De a rendes harangozások egy vagy fél percesek lennének.

— Meghívó. A Nagylak, Csanádpalota, Kövegy és Sajtóny községekben lakó református híveket ezúton van szerencsém az 1913. október 5-én Nagylakon délelőtt 11 órakor tartandó közgyűlésre meghívni. Előzőleg — ha az Ur akarandja és velünk lesz — Istentiszteletet tartunk a szokott helyen. Atyafiságra szeretettel Vadas Gyula magyarországi református lelkész.

— Uj segédjegyző Apátfalván. Apátfalva községben ma töltötték be az üresedésben volt segédjegyzői állást. Megválasztották ez állásra Szűcs Jánost, ki már el is foglalta hivatalát.

— Az évközben történt előlépés és az adó. Nagyon érdekes ítélet hozott legutóbb a közigazgatási bíróság pénzügyi osztálya abban a kérdésben, hogy a tisztviselő a fizetés után már egyszer jogerősen megállapított kereseti adóját lehet-e évközben felemleni abból az indokból, hogy az illető adóköteles évközben előlépett és magasabb fizetés élvezetében jutott? A közigazgatási bíróság arra az álláspontira helyezkedett, hogy a jogerősen megállapított ilyen tisztviselői adót évközben semmiféle indokból emelni nem lehet. A valószínűleg igen sok tisztviselőt érdeklő ítélet száma 29615-1912.

— Orvosi szolgálat vasárnap. Vasárnap délután 3 órától hétfő reggelig asürgős betegeket Dr. Molitörisz Kálmán és Dr. Diósszilágyi Sámuel látják el. Sürgős esetben tehát hozzájuk forduljon a közönség. Vasárnap d. u. 3 óráig azonban valamennyi orvos rendel.

Hollósy Kornélia színházban ma 28-án vasárnap két bucsu a'odás

Délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárrakkal és este 8 órakor rendes színházi helyárrakkal

BALTHAZÁR ESTÉLY.

Jegyek előre válthatók d. e. 9-12-ig és d. u. 3-5-ig a színházi pénztárnál.

— Makói tanyák tolvaja. Pár nap óta a makói tanyák között ismeretlen tolvaj sorra lopkodik a tyúkokat s más holmit. Tegnap az Ugarban fekvő tanyák között próbált szerencsét, amde felismerték s futásban kellett keresnie menedéket. A felismert tolvaj Bozsogi Mihály közismert földéaki munkakezűlő, aki ellen a rendőrség eljárást indított.

— Tótkomlós község öv. tóssága. Tótkomlós község ma átirásban közölte Makóvárosával, hogy tekintettel a kolera járványra, eltiltotta a hetipiacokon a tejnek és termékeinek bevételét. A községnek ez az intézkedése sok makói tanyai polgárt érint, mert a komlói utcai tanyai lakosok szorgalmasan látogatják Tótkomlós község hetipiacait.

— Nagy bankó a rendőrségen. A makói rendőrségen egy darab százakoronás bankót őriznek, mint talált tárgyat. Jogos tulajdonosa jelentkezhetik érte, azt hiszik, hogy majd jelentkeznek érte olyanok is, akik nem vesztették el.

— Anyakönyvi hírek. Házasságra jelentkeztek: Bircó Ferenc Szabó Juliannával. Házasságot kötöttek: Horváth József Molnár Jankával, Nagy Gy. Imre Novák Máriával, Vastag Tóth István Baló Viktóriával. Elhaláltak: Mészes Anna özv. Göröcs Jánosné 101 éves, Fodor János 51 éves, Németh Imre 1 hónapos korában.

— Legfinomabb, elszakíthatatlan francia „Mim“ férfi gummi övszer 1 tucat 2 korona 50 fillér, 2 tucat 4 korona 50 fillér, 3 tucat 6 korona. Portó 30 fillér.

— Veszélyes életkor a gyermek fejlődésben az első életév, amikor a zsöngö szervezet erősítésének okosra támogatására egy megfelelő tápszor szükséges és ebben a vészes időben minden anya a Nestlé-féle gyermeklisztet használja, mert jóízű, igen tápláló és könnyen emészthető. Próbadozozokat teljesen díjtalanul küld a Henri Nestlé cég, Wien, I. Biberstrasse.

Öngyilkos huszárhadnagy.

Halálba egy kaszírno miatt.

Csütörtökön a hajnali órákban egy kis vidéki garnizonban szíven lötte magát egy fess, fiatal honvédhuszárhadnagy. Az ostoba ölmögolyó nyomban megölte. Az alig huszonhárom éves hadnagy tragédiájáról, amely megdöbbentette a kisvárosi társadalom minden rétegét, az alábbi részletes tudósítást kaptuk:

Ezelőtt egy évvel került le Zalaegerszegre a pápai honvédhuszárvezred osztályához Remete Géza hadnagy. A szimpatikus, fess fiatal hadnagyot hamarosan megkedvelte a kis város urai társadalmá és a legelőkelőbb családokhoz lett bejáratos. Nagyon sokszor látta többek között vendégül Balász Béla főispán, akivel sűrűn megfordult a korzón is.

Szolid és nyugodt életet élt Remete Géza, amíg egyszerre csak, szinte varázsütésre megváltozott.

Három hónappal ezelőtt ugyanis egy feltűnően szép fiatal kaszírno érkezett az egerszegi Arany Bányakávéházba. A kisváros aranyifjúsága ettől a naptól kezdve ott dözölt éjszakánként, a máskor csaknem teljesen üres kávéházban

és boldog volt, aki csak egy szót is válthatott a szép kaszírnoval.

Remete Géza hamarosan ismeretséget kötött a szép szőke leánnyal, Kántor Fridával és minden szabad idejét a tükörbetétes kasszánnál töltötte.

Pezsgős, cigányzenés dárídóktól volt hangos közel három hónapon át a kis vidéki kávéház. Hajnali öt óraker is még durrogtak a pezsgős-palackok: Remete hadnagy mulatott a kaszírnoval.

És Remete Géza ebben az időben elkerülte a régi társaságait is. Nem lehetett látni a korzón, a gyakorlatokról betegség ürügye alatt elmaradt és a kaszírnyába se járt be pontosan.

A pezsgőbe fullasztott tívornyákra természetesen a hadnagyi fizetésből nem tellett. Adósságokat csinált, kölcsönöket vett fel és tisztársai látták, hogy Remete hadnagy fölött hamarosan összedől minden.

Ugy is történt. Néhány nappal ezelőtt Jankovich őrnagy maga elé rendelte Remetét és tudomására adta, hogy huszonnégy óra alatt tisztázza a már ezekre rugó adósságait, vagy pedig tegye le a tiszti kardbojtot.

Remete hadnagy azonban másképp oldotta meg a kínos problémát.

Szerda éjszakát átmulta cigány és pezsgő mellett a szép kaszírnoval, azután hazament a kaszírnyában levő lakására és hajnali öt óraker szívenlőtte magát. Nyomban meghalt. Holtestét a városi temető halottsházában ravatlozták fel. Holnap délután katonatemetés lesz Zalaegerszegen.

Remete Géza tragédiájáról a laotestparancsnokság táviratiilag értesítette edesapját, Remete Jándort, aki sátoraljauhelyi főszolgabíró, Kántor Fridus pedig, a szép szőke kaszírno, aki miatt adósságokba tegrnapelőtt a pedig a halálba ment a fess huszárhadnagy, még a tragédia napján elutazott Zalaegerszegről. A litólag budapesti leány és edes apja nyugalmazott ezredorvos.

Gyilkolt az erőszakolt szerelem.

Egy fiatal asszony tragédiája.

A csöndes Budán, ahol ritkán teremnek szenzációk, tegnap délután érdekes öngyilkossági eset történt. Egy gyönyörű szép fiatal asszony, aig huszonnégy esztendő, melé löne magát a Fő utcán levő lakásán és azonnal meghalt.

Avar István vendéglős felesége született Vitális Mária az öngyilkos. A Fő-utca 79. szám alatt van Avar Istvánnak jó forgalmu, csinos üzlete. Régi budai vendéglős család; testvérei is valamennyien budai vendéglősök s valamennyien tehetsé, módos emberek.

Avar István két esztendővel ezelőtt nősült; a komáromgyei Acs-örségből vette feleségül a szépséges Vitális Máriát, egy odaváló gazdálkodónak egyetlen leányát. A házasság csak félig volt szerelmi házasság. Avar István ugyanis a bolondulásig szerelmes volt a szép lányba, aki azonban nem viszonzozta az ő érzelmeit Szülei

akarata szerint mégis feleségül ment a jómodu vendéglőshöz.

Átkét esztendő alatt — amióta együtt éltek — sem tudta Vitális Mária férjét megszeretni. Nem forgolódott valami nagy kedvvel az üzletben; csak úgy immel-ámmal végezte a dolgát és férjének is értesére adta, hogy nem szereli őt. Mindazonáltal — szülei miatt — mégsem akarta elhagyni férjét: inkább a halált választotta.

Tegnap délután négy óraker, amikor a vendégek már eltávoztak az üzletből, Avar Istvánné is bevonult a ház udvari részén levő lakásukba, ahonnan nem sokkal később revolverlövés zaja hallatszott ki. A házbeliék és a vendéglő személyzete berohantak és a szép fiatal asszonyt ott találták a pamlogon fekvé, átlótt melé. Kezében volt még a füstölő revolver, amelyből egy golyó hiányzott.

A mentőkei hívták hozzá, akik azonban már csak a halált konstatálhatták. Az öngyilkos fiatal asszony semmiféle írást nem hagyott hátra leltének okára nézve. Holtestét beviték a törvényszéki orvostani intézet bonctermébe.

A tragikus háztűzés.

Álmában agyonlőtt völegény.

Lulics Jeremiás szabadkai fiatal földbirtokost, míg szülei a szomszédban menyasszonyt néztek a számára, eddig kiderítetlen módon sörétes vadászfegyverrel megölték. Lulics Jeremiás tegnap éjjel meghalt.

A törvényszéki boncoláson megállapították, hogy a megrothadt ruhafoszlányok ferdozése okozta Lulics halálát.

A nyomozás újabbán kiderítette, hogy mikor Lulics lefeküdt, maga melé helyezte kétsövű vadászfegyverét. Lehet, hogy a fegyver forgolódása közben álmában elszűt. Az öreg Lulics ezeket mondta a történetekre vonatkozólag:

— En a családommal éjjel után két óraker indultam haza, de még féluton sem voltunk, mikor elénk jött Vasziljevics Milán, Jósó apja és közölte velünk, hogy valaki belelőtt Jeremiásba.

Tudomra adta, hogy fiam az ő tanyáján van, ahová első ijedtségében véresen, ingben áttutott. A seb fölött még égett a lövestől meggyulladt ing, melyet Vasziljevics oltott el. Ekkor fiam elmondta Vasziljevicsnek, hogy mikor a lövés zajára felriadt, egy alacsony terméű, zömök embert láott maga előtt, a ki lehajtott kalapot viselt.

Az elmenekült merénylőnek társai lehettek, mert mielött elaludt, hallotta, hogy a kutyák a szomszéd szállásokon is erősen ugattak a mi csak akkor történik, ha idegenek járnak a tanyákon.

Valószínű, hogy ezek magukra uszították a kutyákat, hogy társuk ezalatt nyugodtan végezhesse dolgát.

A csendőrség a befejezett nyomozás jegyzőkönyvét már beterjesztette a kir. ügyészséghez. A jelentés szerint a véletlen okozta Lulics Jeremiás halálát, holott nyilvánvaló, hogy a fiatalembert gyilkos kezek pusztították el.

SZINHÁZ.

Balthazár mester előadása.

Hozzá vagyunk már szokva, hogy az utcák falain elő-előtűnő kisebb-nagyobb ríktó plakátok a különböző előadásokra csologatva közönségünket, füt-fát, minden jót, szépet, mulattatót, élveztetőt ígérnek a publikum számára. Azt is megszoktuk már, hogy a legtöbb ilyen beharangozott előadásról csalódottan szoktunk hazamenni. Ma nagyon csalódtak azok, akik azt gondolták, hogy csalódni fognak a — Balthazár előadásán. Mert aki csak ott volt, pedig sokan voltunk, igaz gyönyörűséggel élvezte végig a világhírű Balthazár pompás előadását. Egyik ámulatból a másik jóieső ámulatba esett a publikum azoknak a mesteri mutatványoknak láttára, amiket a mester bámulatos ügyességgel produkált. A semmiből gyönyörű dolgokat varázsolt elő és viszont a legnagyobb tárgyakat nyílt színen tűntetett el. Balthazár mester világhírű bűvész ma este mi nálunk is babizonyította, hogy megfelel ennek a nagy hírének. Nagyobb bűvész csakugyan nem játszott még a makói közönség előtt. Balthazár mester még csak holnap (vasárnap) délután fél 4 óraker és este 8 óraker játszik a Hollósy Kornélia színházban.

Föld és lakás hasznosbérbeadás.

A szegedi ut-szántóföldem, a Soványban levő 1 napos pusztaföldem kiadó, valamint a szegedi utcában levő házamban 2 szobás lakás azonnal kiadó. Nagy István városi tanácsos.

A Korzó szálloda éttermében ma vasárnap fényes

:: tombola-estély lesz. ::
Az estélyeken a legkitűnőbb ó és szikra gyöngye bor lesz kimerve.

Őszi és téli idény

legszebb divat ujdonságai

K E S Z :
Női- és leányfelöltők. Raglánok, sportkabátok, kosztümök, aljak, bluzok, ruhák, pongyolák, szörmekabátok, bundák, boák, karmantjuk, stb.
Kosztüm és kabát divatkelmék, bársonyok, plüschek, selymek, gázok stb.
Mérték szerinti rendelések angol és francia divatteremben saját és párisi szabaszom vezetése mellett, egyszerűtől legfinomabb kivitelig készíttetnek.
Külön fagonok készítése is elvállaltatik.
SZOLID ÁRAK!

REMÉNYINÉ FELDMANN SÁRI
női divatháza és divatszalonja
Szeged, Széchenyi-tér 2.
Telefon 12—06. Telefon 12—06.

REGÉNY.

Egy világváros rejtelmek.

(189)

34. fejezet.

Kellemtelen látogatók.

- És én elveszítsem? kérde Halmi.

- Ellenkezőleg! biztattam őt. Mire ön kiszabadul, gróf Brandenburg Magyarországot közügyekben élénk részt vesz, a köztéren szerepel és befolyása lesz minden irányban. A bucsulátogatás helyett én kimentem önt...

Szappanos Illés nagy füstkarikát fújt a levegőbe.

- Minek szaporítsam a szót? mondá rövid szünet után. Halmi Béla ma reggel a gyorsvonattal elindult és délután két órákor a baranyavári fegyház igazgatójánál jelentkezik - helyetted!

- Maszkja jó volt? kérde Korbay.

- A mint feltette a bajszát, megesküdtem volna, hogy te állasz előttem.

Megmagyaráztam neki szokásait. Elmondottam a baranyai vár viszonyait, tájékoztam mindenről, amit tudnia kellett és a miket tőled tudok. Azt hiszem, pompásan megjárta a négy esztendő szerepét.

- A pénzt rögtön bevitte a takarékpénztárba s a könyvecskét a saját neve alatt az egyik közjegyzőnél letéteményezte.

- Nos, ügyes ember vagyok?

- Ügyes és szerencsés! felelte Korbay.

Hát a bankócsinálás hogy megy?

- Pompásan.

- A Gellérihegy barlangjából még sem költöztél be?

- Nem költözöm el onnan, míg egy millió forintom jó pénzben együtt nem lesz.

- Azután végleg megválok a szövetségtől és becsületes ember leszek.

Most a te működésedhez fűzünk vérmes reményeket.

- Mint gróf Brandenburg nagy háztartást vezet, klubokban és szalonokban megjelenés s a mi hamis ezreseinket naponta váltogatod.

A városban már is hire van gazdaságodnak, tehát feltűnés nélkül dolgozhatol.

- Ezreseink hajszálhasonlítanak az igazi bankjegyekhez, a váltásnál rajtaveszteni nem lehet.

- Vigyázni kell, áruló ne furakodjék a szövetségbe. Alkalmilag majd szemlét tartunk szövetségeseink felett és kipusztítjuk a nem közénk való elemeket.

- Árulástól nem félek.

Társaink tudják, hogy kegyetlen halálbüntetés vár rájuk, ha megfelelnek esküjükről.

- Szedressy nem volt áruló, mégis keményen megbüntették.

- Hallom, ma reggel bevitték a kórházba.

- És ott magához tért, tette utána Szappanos.

- A Korbay nevet emlegette, de egyebet nem tudott vallani.

Arra el lehetünk készülve, hogy téged, mint Brandenburg grófot bele kevernek a dologba, hiszen nyíltan megmondottad a tábornoknak, hogy Brandenburg vagy.

- No de megbeszéltük, hogy mit csinálunk?

- Persze, hogy nem találunk készületlenül!

(Folyt. köv.)

Makói Uránia színház

Vasárnap szeptember hó 28-án délután fél 5 és este fél 9 órákor műsoron:

A NYOMORULTAK

Hugó Viktor világhírű regénye után készült mozgóképfilm. III-IV. rész 5 felvonásban.

4000 méter hosszú felvétel.

Tisztelettel:

AZ IGAZGATÓSÁG.

A Borotvás örökösök tulajdonát képező

gerizdesi földek, ardcson 1 napos szőlőföld és a belső járandóban 14 kis hold szántó föld

haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet: Dr. Kozma János ügyvédnél.

Hódmezővásárhelyről paradicsomot

métermázsanként 14 koronáért szállít Udvarhelyi Sándor Hódmezővásárhely, Ujvilág-u. 28.

Első nagylaki tejszarnok teljes felszerelése eladó.

Értekezni lehet

Hábel Péter tulajdonossal N agylak, Városháza-u. 597.

Ügynökök

minden vidéken szent-

képek árusításával

napi 10 koronát kereshetnek mellékesen. Tőke szükségtelen. Csekély biztosíték a mintakollektióért megkívánlatik. Nők is jelentkezhetnek. Ajánlati levél cím: HÁZIIPAR MŰINTÉZET Rákosszentmihály.

Kiadó föld.

Az apátfalvai kákási ugarban lévő 32 kat. hold föld gazdasági épületekkel együtt, egészben vagy részleteként is, gabona termés és vetemény alá több évre haszonbérbe kiadó. Értekezni lehet Bőrosók Antal tulajdonossal Kálvária-utca 61. ujszám alatt.

Délmagyarországi Őrző és Biztonsági vállalat

Elvállal házak, üzletek, ipartelepek s egyéb ingatlanok őrzését, vagy bezárását. Kérjen ismertető leírást.

Ideiglenes iroda Dessoewffy-tér 29. sz.

Értekezni lehet délután 1-3 óráig.

Egy középiskolát végzett tanuló a délutáni órákra irodát keres.

Cím a kiadóhivatalban. :-

Eladó vagy kiadó

az Aradi utca 2219. szám alatti ház, mely nagy portán épült s két padlós szobából, konyhából, két kamrából, három öles istállóból, különépített két színből és két kotárkából áll, szabadkézből eladó, vagy pedig november 1-től bérbe kiadó. Értekezni lehet Erdei Ferenczel ugyanott.

ÉRTESÍTÉS.

Ezúton értesítem a tisztelt hölgyközönséget, hogy feleségem Bécsből hazaérkezett, ahol francia ruhák szabását és készítési módját tanulmányozta, miáltal abba a kellemes helyzetbe vagyok, hogy úgy az angol, mint a francia ruhákat a legújabb divat szerint felelősség mellett a következő olcsó árakon készíthetek: Kosztümeket 15 koronától. Utcai ruhákat 8 koronától. Menyasszonyi ruhákat 12 koronától. Aljakat 4 koronától. Bluzokat 2 koronától. Tessék próbarendelést tenni!

Szíves pártfogást kér

Katona, nőiszabó (Stenczy-ház, a városházával szemben).

Varró- és tanuló lányok felvételnek.

Kiscsillag-u. 35. ujszám a. ház és a tárnokban 1 parcella föld szabadkézből eladó és azonnal birtokba vehető. Értekezni lehet Arany János-utca 75. ujszám alatt.

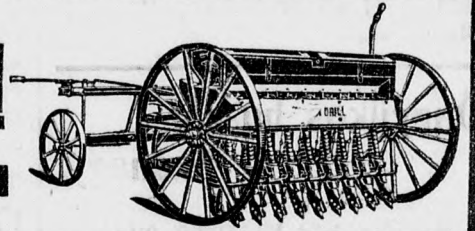
Polgári bál. Folyó évi október 5-én, vasárnap este a Sirkert-u. bormérő helyiségben

szüreti bál rendezek,

melyre tisztelettel kérem az érdeklődők látogatását. Belépődíj: Férfiaknak 60 fillér, Nőknek 40 fillér.

Dégi János.

FIGYELEM!

Van szerencsém a t. gazdaközönség b. tudomására hozni, hogy gazdasági gépraktáramat a legújabb gazdasági gépekkel kibővítettem. Az őszi szántáshoz 1 teljes waggonrakomány hirtel Bächer-féle tüköracél kormányal ellátott (mindenféle nagyságban) ekét szereztem be, ezen ekék kiválóssága abban rejlik, hogy bármikor nedves földben is nem ragadnak és igen csekély vonóerőt igényelnek, bárkinek is próbásztásra rendelkezésére bocsájtom. Továbbá raktáron tartok mindennemű fogas és láncos boronákat, saját találmányu és szabadalmazott vesszőutánzatú vaspálcás boronákat, mely kitűnően bevált és nagy keresletnek örvend, már most megrendelhetők, 6-8 és több vasu kultivátorokat, tárcsás boronákat, szecskavágó, répavágó, kukoricamorzsolókat. Továbbá raktáron tartok a világhírű Melchár-féle Unikum Drill sorvető Imperator műtrágya és magvető gépek, melyek miután sorba velem és sorba trágyáznak utólérhetetlen tökéletességünkkel fogva igen nagy keresletnek örvendnek. Továbbá nagy ujjongás a már kipróbált Johnston féle kukoricaszár aratógép, ennek előnyös és könnyű munkaképességét és kezelését bármikor raktáromon bemutatom. Végül mindennemű gépek azonnali javítását a legszolidabb árban és jóállás mellett alkalmazzom. Számos javított és használt vetőgép olcsón kapható. A t. gazdaközönség további becses pártfogását kérve, tisztelettel:

Telefonszám 126.

LIPTÁK BÉLA

mezőgazdasági gépraktára és javító műhelye, MAKÓ, Szent János-tér 20. ujszám. Saját ház.

Szent-Margitszigeti üdítővíz Mint asztali víz nagyon kellemes, jó hatású, egészségápoló ital.
Főlerakat: a legkiválóbb szénsavval telített ásványvíz. Kovács Károly cégnél Makó.
Minden jobb fűszerüzletben és vendéglőben kapható.

Czipész üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy Makón a Kossuth szoborral szemben a Pollák-féle házban o-o o-o a mai kor igényeinek megfelelő o-o o-o

czipész üzletet nyitottam.

Raktáron tartok férfi, női és gyermekczipőket a legjobb és legszébb kivitelben, ugyiszintén megrendeléseket a legegyszerűbbtől a legdivatosabb kivitelig készítek és a legmesszebbmenő igényeket is kielégítem, fájós lábakra biztos sikerrel kényelmes czipőket készítek a legolcsóbb árak mellett. Törekvésem oda irányul, hogy a tisztelt vevőközönséget a legjobban és a legolcsóbban kiszolgáljam. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradám tisztelettel

NAGY ELEK czipész mester.

Fontos értesítés! Tisztelettel értesítjük a nb. közönséget, hogy emelkedő forgalom akadálytalan lebonyolítása céljából kénytelenek voltunk tetemesen megnagyobbitva áthelyezni: **Budapest, VIII., Köfaragó-u. 7. sz. alá,** ahol ezentúl mindenemű szakmánkba vágó igényeket továbbra is a legkifogástalanabbul előírhettünk ki.

Figyelem! Tekintve, hogy reményünket i. t. vevőközönségünk b. pártfogásával minden tekintetben valóra váltotta, amit mi viszont méltóképpen honorálni akarunk, elhatároztuk, hogy ezentúl minden hónapban **egy ingyen bevásárlási napot rendezünk.** Minthogy ezen tetteit itt részletezni helyszüke miatt nem lehet, kegyeskedjék erre vonatkozó részletes körlevelünket kérni, melyet a most megjelent 24 oldalas illatszer és háztartási értesítőnkkel együtt kívánatra bárhová ingyen és bérmentve megküldünk.
Címünk: **Parfümerie „H E Z” illatszertár és háztartási cikkek szaküzlete**
Budapest, VIII., Köfaragó utca 7. szám.

Gummi óvszerek

a legbiztosabb vegytisztá franciá, angol és amerikai gyártmányú különlegességek

Gummi hólyag 12 drb finom minta, kisebb 2 korona.
12 drb finom minta, nagy 2-40 korona.
12 drb lef. vékony és nyulékony minden drb saját védj. ellátva 5 6 kor.
NEVERRIP eredeti védjeggyel 12 drb 6 korona.

„OLLA” különlegességek urak részére. (Condom) Roulé nak is nevezik.
Prima minőség tucatja 4 kor. Extrafinom minőség tucatja 6 kor.
Superlicom minőség tucatja 8 korona.

Mintagyűjtemény célszerű összeállításban 12 drb 4 K, 25 drb 8 K.
SERVKÓTÓ angol acélrugóval, drbja 4, 6 és 10 korona.
SUSPENSOR (heretartó) drbja 50 fill., 1 kor., 1 kor. 60 fill. és 2 kor.
DIANAÖV (havibaj ellen) 6 drb betéttel, drbja 5 és 7 korona.
IRRIGATOR teljesen főszerelve 3 kor. 60 fill., 4 és 5 kor.
UTERUS SPRAY női különlegesség 10 korona.
Persanium octusiv (orvosi rendelésre) 5 koronától 15 koronáig.

Teljes szavatosság. A nem megfelelők kicserélése.

CSILLAG DROGÉRIA MAKÓ, FÖTÉR.

ÉRTESETÉS. Tisztelettel értesítem a vásárló közönséget, hogy a Tamás Mihály urtól átvett árukat teljesen kiárusítottam és helyette a legszebb és legdivatosabb árukat szereztem be, amelyek a legkényesebb ízléseket is kielégítik. Már megérkeztek a legújabb bel- és külföldi kosztüm- és pongyolakelemek, valódi lion ruha és bluzselymek, eredeti creasz és rumburgi vásznak, szépeességi terítékek, schiffonok és vásznakat csakis a legelsőbbrendű gyártmányokat tartom. Állandóan nagy választék paplan, ággyterítők, posztó- és csipkefüggönyök, valamint nyírott és spárgaszőnyegek és a felsoroltakon kívül még nagyon sok újdonság érkezett, melyet a legolcsóbban bocsájtok a t. vevőközönség rendelkezésére. Szíves látogatásukat kérve, vagyok

teljes tisztelettel Tamás Mihály utóda

VERMES MIKSA, (lud-piac).

Lelkiismeretes kiszolgálás! Szolid szabott árak!

ÜZLET ÁTHELYEZÉS.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy

szabó üzletünket

a Makói Takarékpénztár épületéből a zöldpiacra (Endrei Márton üzlete mellé) helyeztük át hol raktáron tartunk bel- és külföldi szöveteket nagy választékban, SAJÁT KÉSZÍTÉSŰ kész férfi és gyermekruhákat. Külön mértékosztály magyar és német szabóságra.

Vevőinket szolid és pontos kiszolgálásról biztositjuk.

Teljes tisztelettel

Faludy Imréné és társa

férfi szabó.

Skopál Ödön

üveg- és porcellánkereskedő Makó, Fötér (Böhm ház.)

Megérkeztek a legújabb villamos csillárok, asztali, fali, függő petróleumlámpák, étkező-, kávé- és teáskészletek, mosdókészletek, alpacka- és diszműáruk, valamint egyéb itt fel nem sorolt áruk, melyeket elismert olcsó áron árusítok. Lakodalmi ajándékok eddig nem létezett választékában olcsón. Saját érdekében áll mindenkinek, hogy olcsó áruimról o o o meggyőződést szerezzen. o o o

Johann Maria Farina Gegenüber dem Rudolfsplatz

csakis ez a valódi

kölniviz, kölniviz=pouder és kölniviz=szappan.

Kapható drogériákban, gyógyszertárakban és illatszertárakban.

Ne tessék elfogadni

Kölniviz-szappant, kölnivizet és poudert, ha nincsen rajta az eredeti és egyedül valódi, de sokszor utánzott JOHANN MARIA FARINA Gegenüber dem Rudolfsplatz. Akkor sem kell elfogadni helytelen és utánzott kölnivizet, kölniviz-poudert és kölniviz-szappant, ha az itt jelzett eredeti készítmény nem volna kapható az Ön lakhelyén, mert a világhírű cég magyarországi képviselője:

HOLCZER EMIL ZOLTÁN, Budapest, VIII. ker. Szigetvári-u. 16. sz. egyszerű levelezőlapra azonnal válaszol és közli, hol szerezhető be az eredeti minőség. :-:-

Árverési hirdetés.

Az 1911-ik évben felosztott „Csanádmezei Aratógép Szövetkezet”-ből egy darab teljesen új használatlan m. kir. államvasuti gépgyári

kéveköto aratógép,

1 zsák manillazsineg és 1 drb olajoskanna

amely visszamaradt, folyó évi október hó 1-én reggel 9 órakor Makón, Lipták Béla gépszerelő udvarában nyilvános árverésen készpénzfizetés mellett eladatik.

Makó, 1913. évi szeptember hó 20.

Csanádvármegyei Gazdasági Egyesület
mint a felszámolt „Csanádmezei Gazdák Aratógép Szövetkezet” megbízottja.

THIERRY A. GYÓGYSZERÉSZ BALZSAMÁ

Utolérhetetlen hatású tüdő- és mellbetegségeknél, enyhíti a katarust, megszünteti a fájdalmat okozó köhögést. Torokgyuladást, rekedtséget és gégbajokat megszüntet, valamint lázt, különösen jó hatású gyomoreros és kolika ellen. Gyógyhatású aranyér és alteti bántalmaknál, tisztítja a veséket, étvágygerjesztő, elősegíti az emésztést. Kétúton bevált fogfájásnál, odvas fogak, szájüzem, valamint az összes száj- és fogbetegségek, büffögés ellen, megszünteti a száj vagy gyomortól eredő bűzt. Jó hatású pántlikagilisztánál. Meggyógyít minden sebet, sebhelet, orvancot, láztól eródo hólyagot, kelest, szemölcsöt, égési sebeket, megfagyott testrészeket, vart és kiütést. Fülbántalmak ellen kitünó hatású. Minden háznál különösen influenza, kolera vagy más járványoknál kéznél legyen.

Irjunk: Thierry A. Órangyal-gyógytárának
Pregrada, Rohits mellett.

12 kis vagy 6 dupla vagy 1 nagy specialüveg
5-60 korona.

Nagyobb rendeléseknél jelentékeny árengedmény

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi Centifolia-kenőcse.

Megakadályoz s megszüntet vérmérgezést, fájdalmas operációkat leggyakrabban feleslegessé tesz. Használatos gyermekágyas nőknél fájó emlők, tejmegindítás, rekedés, emlíkeményedés ellen. Orvanc, feltört lábak, sebek, dagadt végtagok, csontszu, fakélyok, útszúrás, lóvés, vágás vagy zuzodás által okozott sebeknél kitünó gyógyhatású szer. Idegen testek eltávolítására mint: üveg, szálka, pór, acéret, tüske stb. kinövések, karbunkulus, képződmények, valamint rák ellen, fereg, rothadás, körömgnyülés, hólyag, égési sebek, hosszú betegségeknél előforduló fölfekvésnél, vörkeléseknél, rüfolyásnál, valamint kipállás esetén csecsemőknél stb. stb. kitünó hatású. 2 tégely ára K 3-60 a pénz előzetes behúldése vagy utánvét mellett kapható.

Budapesten kapható: Török József gyógytárában, valamint az ország legtöbb gyógyszerésztárában. Nagyban: Thalmeier és Seitz, Koohmelster utadai, Radanovits Testüvek úrógyógytárában Budapesten kapható. Ahol nincs lerakat ott rendeljünk közvetlenül.

Thierry A. Órangyal-gyógyszertárából, Pregrada, Rohits mellett.

CZIGANYPRIMÁS

„Király Ernó mulat”

ez a címe a legújabb rendkívül sikerült humoros dupla gramofon hanglemezeknek, azonkívül „Sokszor úgy szeretnék sirni”, „Futóbolond”, „Temetés volt a faluban” stb. Darabja 2.50 fillér. E hanglemezek eredeti felvételben kizárólag egyedül 0-0 0-0 csakis 0-0 0-0

Wagner „HANGSZER-KIRÁLY-nál kaphatók. — Budapest, József-körút 15 a. Alig használt nagy dupla hanglemezeknek óriási választékban darabja csak 60 fill. Legolcsóbban javít! — Lemez

sere ingyen! — Kérjen nagy óvás! Figyelem a Wagner névre és 15. házszámra fényképes árjegyzéket

Egy és több vasu valódi TÜKÖR ACÉL EKÉK,
A világ legtökéletesebb mütrágya sorvetőgépe,
Merítés és hengeres szerkezetü vetőgépek,

Eredeti Kalmár
rosták és konkolyozó gépek,
Táresás, fogas és
láncos boronák,

Vas- és falábbal hajtós MORZSOLÓK

Ujonnan hitelesített mérlegek és sulyok,

Legújabb rendszerü szecska- és répavágók,

Vizmentes ponyvák és kender zsákok,

Kocsira szerelt motoros fűrész,

Legolcsóbban és kedvező fizetési feltételek

mellett beszerezhető GLÜCK SAMU cégnél Makó.

A Magyar Királyi államvasutak gépgyárában

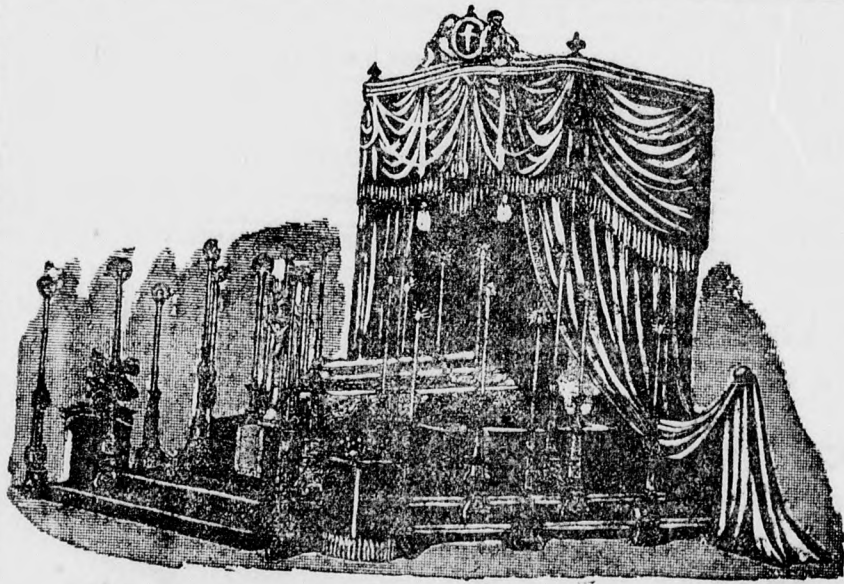
készült legújabb két hengeres 14 légkörös

magánjáró gőzgépekről, szivógáz, nyersolaj

és benzin motorokról, legújabb golyós csap-

ágyas eséplőkről legelőnyösebb ajánlattal

szolgál GLÜCK SAMU kerületi képviselő.

Kérem hirdetésemet átolvasni!
HORVÁTH NÁNDOR Makó város és vidéke
disztemetést rendező intézete
Makón, Szegedi-utca I. szám. (Glück-féle házban.)

Rendez temetéseket a legegyszerűbbtől a legdiszesebb pompa-diszostályig pontos és megbízhatókegyeletteljes kiszolgálással.

Hullaszállítást és exhumálást bárholonnan bárhová pontosan és a legsolidabb árak mellett eszközölöm.

Nagy választékban tartok raktáron különféle szinezésü érc, tölgy, brillantin, köves, nikkel, selyem, bársony és selymezett brokáttal átvont, valamint minden szinezett festésü fakoporsókat.

Kész szemfedők, halotti köntösök és sirkoszoru szallagok stb. Tölgyfa fejfák és jelző sirkeresztek.

Sirkoszoruk érc-, élő- és müvirágokból 70 fillértől kezdve.

Diszgyászokcsijaimat és délszaki növénydiszítést teljesen díjtalanul bocsátom a nagyérdemü gyászoló közönség rendelkezésére, ugyszintén ravatalozást is díjtalanul végzem.

Célom az, hogy a nagyérdemü közönséget meggyőzzem üzletem szakszerű és a legsolidabb alapon való vezetéséről és ezáltal a nagyérdemü gyászoló közönség teljes bizalmát mindenkorra megnyerjem.

Magamat a n. é. közönség nagybecsü pártfogásába és jóindulatába ajánlva, vagyok kiváló tisztelettel

Temetések felvétele éjjel Andrassy-u. 4. sz. (ev. ref. ó-templom mellett.)

Horváth Nándor
disztemetést rendező intézete.

Asztalostanoncz

fizetéssel felvétetik.

Farkas Hermann

műasztalosnál Vásárhelyi-u. 2. sz. a

Ház eladás.

A Megye-ház-utca 17. számú házam eladó, esetleg október hó 1-től haszonbérbe kiadó. B Papp Antal vendéglős.

Menyasszonyi bútorok

olcsó és jó kivitelben kaphatók

ALEXI JÓZSEF

asztalos üzletében (régii sörház), Teltsch Adolf gézmalmával szemben. **MEGRENDELÉSEKET** a legújabb minták után készítik. Elvállalok ÉPÜLET, PORTÁL- ÉS **BOLTBERENDEZÉSEKET** a legjutányosabb árak mellett. Jó kivitel és pontos kiszolgálás.

Tisztelettel
Alexi József épület és bútor asztalos.

Tyukszem,

bőrkevényedés, szemölcs 48 óra alatt eltűnik a CANNABIN használata után. Üvegeje 1 kor., postadíjjal 1.40 kor. Három üveg bérmentve 3 kor.

Excelsior

hintőper 48 óra alatt elmulasztja a kéz-láb- és hónaljzúzást. 1 doboz 1 kor., postadíjjal 1.40 kor., 3 doboz 3 kor.

HIZLALÁSRA LEGALKALMASABB 40% phosphatsavat tartalmazó

Takarmánymész,

mellyel a disznóknál nagyon könnyen 300 kiló hizlalási súly érhető el. Alkalmazható azonfelül bar mfi, borjúk, juhok, marhák ökrök és lovaknál. 43/4 kiló ára, mely hónapokig elég 5 kor, 80 fillér utánvétellel bérmentve.

Kapható mindenütt.

A hol nem lenne raktáron, megrendelhető utánvétellel, vagy a pénz előzetes beküldése mellett a készítőnél: Dr. Flesch E. „Korona” gyógyszer-tára Győr 99.

Kapható: Bruner Zoltán, Sándor Zsigmond, Ember József gyógyszer-tárakban és Popper Gyula drogeriáiban.

„OLLA”
bizonyított
legjobb higiénikus
GUMMI-
különlegesség
Teljes Jótállás.
Mindentől kapható.
Arányzik ingyen.
„OLLA” gummi gyárából
Wien II/
Prater-
strasse 57

OLLA gummi sajtó eljárás szerint készítve és törvényileg védve van. O. K. I. K. 25.420 és 33.789.

POÓR ENDRE

gyógyszerésznél kapható Makón

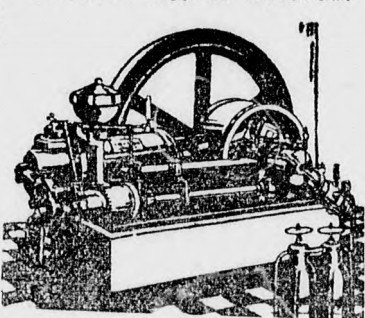
VILMA-CRÉM

gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer, szeplő, májfolt arc- és kézvörösség és mindenféle bőrtisztáltság ellen.

Vilma hajpor, Vilma szappan és hajfijító szer.

Árak: Vilma krém 1 korona, Vilma hajpor 1 korona, Vilma szappan 70 fill. Hajfijító 1 kor Ezen piperezerek több kiállításán ér-mekkel lettek kiállítelve.

Elismert legjobb motorok!

Eredeti KÖRTING DIESELMOTOROK

álló- és fekvő rendszerű Szívógáz és benzinmotorok, Benzin és nyersolajos cséplő-garnitúrák, magánjáróval is. Meglepő újdonság! Meglepő újdonság!

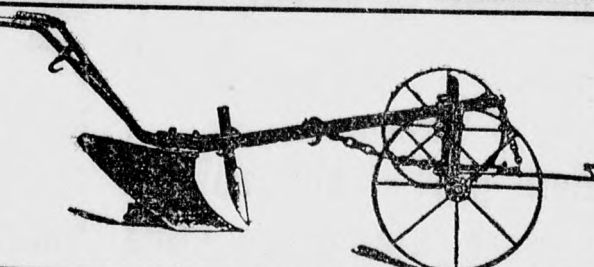
Nyersolajmotorok

gyújtófej, vízbe fecskenedezés és kompresszor nélkül.

Gellért Ignác és Tsa
mérnöki iroda
Budapest, V., Koháry-utca 4.
Saját érdekében kérjen ajánlatot!

Valódi tükörcél-
ekék főraktára:

Glück Samu
cégnél MAKÓN.

Üveges és nyitott kocsik fehér és fekete, megfelelő behuzatokkal és minden-nemű ravatalozás díjtalanul.

Folyton a legújabb újdonságok!

Tévedések kiküldése végett kérem a t. közönséget, hogy a saját érdekében is címre figyelni sziveskedjék és cégem jó hírnevét szemelőtt tartva, gyászbeszédet alkalmával bevásárlás végett közvetlen hozzám fordulni.

Ma már nem szükség bizonyítani, köztudomású dolog, hogy a **legszebb kiszolgálást adja a legnagyobb megelégedésre özv. GYURIK LAJOS-né „Örangyal”** disztemetkezési vállalata ::

MAKÓ, Kenyérpiac, (Túkey-féle házban).

Legmegbízhatóbb pontos és szolid kiszolgálás. Csanádmegye, valamint Makó város legrégebbi eredetű, a mai modern kor követelményeinek megfelelően teljesen újonnan berendezett és új árukkal beállított elsőrangú disztemetkezési vállalata. — Rendez temetéseket a leggyorsabbtól a legdiszesebb pompadiszosztályig utólérhetetlen díszrel és olcsó árakon. — Előforduló gyászbeszédemben kérem a t. közönség nagyrabecsült pártfogását.

Kiváló tisztelettel **ÖZV. GYURIK LAJOS-né.**

A gerizdesen egy jókarban lévő ház szabadkézből örökáron eladó vagy kiadó. Ertekezni lehet a jelzett helyén özv. Balogi Józsefné Aradi-utca 100. ujszám alatt.

Föld eladás. Az igási ut-Sámuel tulaj- félen Kusz donát képező **2 köblös ugartöld,** Jó Ferencz szomszédságában örök áron szabadkézből eladó. Tudakozódni lehet: Kusz Sámuelnál Káivin-utca 24 ujszám alatt.

8 koronáért

küldök 4 1/2 kiló (kb. 50 drb) sajtóvalnál kevésbé megsérült finom enyhe virágillatú **PIPERE-SZAPPANT** róza, lilomtej, orgora, ibolya, rezeda, jácmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva postautánvétellel: **AUFFENBERG JÓZSEF** Budapest, Rákosszentmihály.

Sürgős figyelmeztetés!
Ha illatzer, piperezappan, kozmetikai, arc- és kézápolási, háztartási, hajápolási és általában mindenféle a kozmetikákba vágó cikkeit a legjobbat a legjobbat elősőbban a legolcsóbbnál akarja beszerezni, úgy kérje a harmadik kiadásban most megjelent **„ILLATZER ÉS HÁZTARTÁSI ÉRTESÍTŐNKET”** melyet ingyen és bérmentve küld:
„HEZ” illatzer- és háztartási cikkek szaküzlete nagyban és kicsinyben Budapest, VIII., Kőfaragó-utca 7 sz.

Kapható: Bruner Zoltán, Sándor Zsigmond, Ember József gyógyszer-tárakban és Popper Gyula drogeriáiban.

„OLLA”
GUMMIT több mint 2000 orvos mint a legmegbizhatóbbat ajánlja.
A Raktárakban ki-függesztett OLLA rec-lamiből készült az elő-írított helyeket jelző.
Ára 4.6 és 8 K.
Küldetésért

Kedvelt minőség: 1203. sz. tucaja 6 koroná, 1204. sz. superfinom tucaja 8 koronr.

Autogén hegesztés és vágás!

Mindenkinek saját érdeke, hogy ne vásároljon addig semmilyen :: **GAZDASÁGI GÉPET ÉS SZERSZÁMOKAT** míg **Gulácsi János** gazdasági gépraktárát meg nem tekint, ahol is mindennemű gazdasági gépek u. m.: gőzgépek, motorok, aratógépek, kukorica-ütetők stb. mindenkori legnagyobb választékban és legolcsóbb áron állnak a n. é. közönség rendelkezé-: sére. Raktáramat bárki minden vételkényszer nélkül megtekintheti :: A nagyérdemű közönség szives megbízásait kérve, maradok teljes tisztelettel **Gulácsi János** vasi-partelepe és géprak-tára **MAKÓ, (Ludpiacz.)** Telefon-szám 50.

Kedvező fizetési feltételek!

A NAP

Felölsszerkesztő: Braun Sándor Kiadótulajdonos: Mérei Jenő Szerkesztőtárs: Dr. Hajdu Miklós.

A NAP

vidéki kihordó szer-vezete A NAP-ot megérkezése után azonnal kézbesíti előfizetőinek

Egy szám

ára **6** fill.

A NAP

a magyar újságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48 as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kérielhetetlen szöszölgője.

Minden jó magyar ember olvassa A NAP-ot.

TESSÉK ELŐFIZETNI!

Egy évre 18 K Negyedévre 4.50 K Félévre 9 K Egy óra 1.60 K

A NAP

vidéki kihordó szer-vezete A NAP-ot megérkezése után azonnal kézbesíti előfizetőinek

Egy szám

ára **6** fill.

FÉNYES EREDMÉNYT HOZ

A NAP minden apróhirdetése, mert naponta 155.000 havonta 4.130.000 példányban jelenik meg és mindenki olvassa! A NAP apróhirdetési levelezőlapja 10 szögig 70 fillér, 20 szögig 1 korona 40 fillér, 40 szögig 2 korona 80 fillér. Kapható a dohánytözsdékben!

Értesítés. A jó gyümölcsstermés kilátása folytán teljesen tiszta szeszmentes barack és szilva pálinkákat 2 K., 2-20 K., 2-40 K. árban bocsátom forgalomba. IRITZ SÁMUEL özv. czég. A valódiságért a cég felelősséget vállal.

NAPONTA

friss must kapható

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CÉGNEL.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek szives tudomására hozni, hogy az eddig raktáron tartott elsőrendű kőbányai király és barát malátasöröm kivül, újabban bevezettem a kőbányai világhírű

SZENT ISTVÁN DUPLA MALÁTA SÖRT, amely kitűnő minősége folytán számos tanárok és orvosok által ajánlva van gyógycélokra is.

IRITZ SÁMUEL ÖZV. CZÉG

Kőbányai Polgári Serfőző Részvény-Társaság főraktára.

ZIETLER RUDOLF ÉS TSAI GÖZ-MALOM ES JÉGGYÁR R. T. MAKÓ.

Köztudomásu, hogy tavaly a kolera a folyamvizével terjedt, mert a piszkos vízben a bacilusok vigan tenyésznek, mégis van még manapság is ember, aki folyóvizből nyert jeget használ, holott életével játszik, vegyen mindenki csak

MŰJEGET

melyet kristálytiszta ártézi vízből készítenk. — Vevőink kényelmére a jeget naponta reggel legalább 6 kiló vételnél házhoz szállítunk és egy ilyen féltábla jég ára csak 25 fillér. Nagyobb vételnél megfelelő árendmény.

TELEFON-SZÁM 36.

TELEFON-SZÁM 36.

Kiadó hagymaföld

olcsó árban és kedvező fizetési feltételek. Szabadgyőlérnek olcsóbb árban. Értekezni lehet **Joó Sándorral** Szunyog-utca 42. ujszám a.

JÓ ÉS OLCSÓ BOR

ÉRTESÍTÉS.

Saját termésű fehér és sziller xx xx xx xx xx

HOMOKI BORT,

ugyszintén saját főzésű

TÖRKÖLY és **SZILVA** pálinkát, édes italokat és erős **RUMOT** teához literenként kimérve, házhoz szállítva olcsóért árusítom. **BARANYAI JÁNOS,** Szegedi-utca.

Uj üzlet megnyitás!

Van szerencsém a n. é. vevőközönség becses tudomására adni, hogy Makón a Lonovics-sugaraton saját házámban fiam, ifj. Joó Antal vezetésével a mai kor igényeinek megfelelő

fűszer- és vegyeskereskedést

nyitottam, ahol állandóan raktáron tartok mindennemű fűszer-árut, u. m.: cukrot, kávé, borsot, lencsét, valamint csermegét, déligyümölcsöt, ugyszintén az összes háztartási cikkeket, melyeket mindenkor a legolcsóbb áron bocsájtok tisztelt vevőim rendelkezésére. Naponta friss pörkölt kávé és denaturált szesz kapható! Mindennemű gyümölcs állandóan kapható. Szives pártfogást kér

Id. Joó Antal.

Őszi és téli divat ujdonságok!

Női és leányka kosztümök, színes raglánok, plüsch- és bársony kabátok, pongyolák, aljak, bluzok, selyem, glott és lüster alsók, leány és női fehérműk minden igényt kielégítő választékban raktárra érkeztek.

Eredeti párisi női kalapok.

Alakításokat jutányosan vállalunk. Gyászcikkekben óriási választék!

Pártos E. és Társa

nagy női felöltők áruházában M A K Ó N, Főter Otthon-kávéház mellett.

kisebb és nagyobb mértékben

KEDVEZŐ ÁRBAN

IRITZ SÁMUEL özv. cégnél kapható